

L o h e n g r i n

GRAN TEATRE DEL LICEU

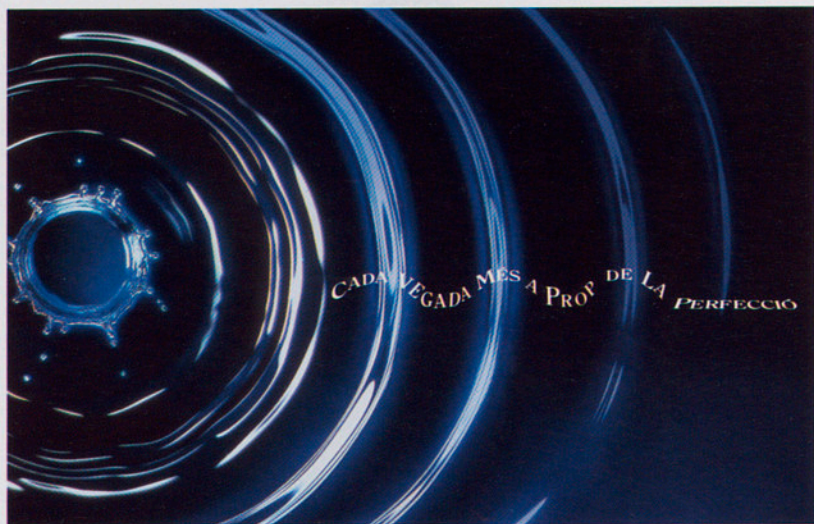

GRAN TEATRE DEL LICEU

Temporada 1992-93

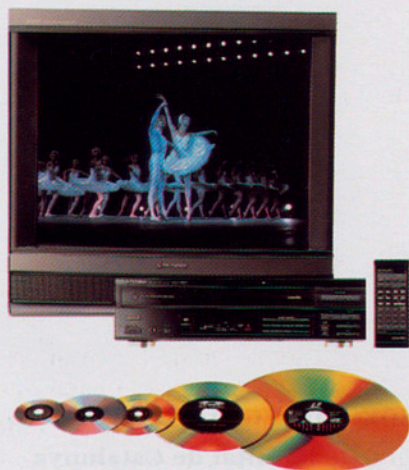
CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona
Ministerio de Cultura
Diputació de Barcelona
Societat del Gran Teatre del Liceu

A PIONNER NOMÉS ENTENEM LA
PERFECCIÓ EN TERMES DE PROGRÉS.
D'EVOLUCIÓ. DE TECNOLOGIA.
PER AIXÓ NO ENS CONFORMEM AMB
L'EXTRAORDINÀRIA NITIDESA D'IMAT-
GE DELS NOSTRES TELEVISORS I VI-
DEOS. NI AMB LA PURESA I QUALITAT
DE SO DELS NOSTRES EQUIPS D'ALTA
FIDELITAT.

NI AMB LA MÀXIMA DEFINICIÓ
AUDIO-VISUAL QUE OFEREIX EL
LASER DISC.
VOLEM ANAR A MÉS.
PERQUÈ LA CLAU DE LA PERFECCIÓ
RESIDEIX, PRECISAMENT, EN ESTAR
CADA VEGADA MÉS A PROP. CADA VE-
GADA MÉS A PROP DE LA PERFECCIÓ
EN IMATGE I SO.

PIONEER
The Art of Entertainment

L o h e n g r i n

Òpera romàntica en tres actes
Text i música de Richard Wagner

(Amb sobretítulat)

Estrenada el 28 d'agost de 1850 al Hoftheater de Weimar
Estrenada el 6 de març de 1883 al Gran Teatre del Liceu

Amb el patrocini de
FUNDACIÓN TABACALERA

Funció de Gala

- Dilluns, 14 de desembre, 20 h., funció núm. 39, torn D
Dijous, 17 de desembre, 20 h., funció núm. 40, torn B
Diumenge, 20 de desembre, 17 h., funció núm. 42, torn T
Dimecres, 23 de desembre, 20 h., funció núm. 43, torn A
Diumenge, 27 de desembre, 20 h., funció núm. 44, fora d'abonament
Dimecres, 30 de desembre, 20 h., funció núm. 46, fora d'abonament
Dissabte, 2 de gener, 20 h., funció núm. 47, torn C
Dimarts, 5 de gener, 20 h., funció núm. 49, torn E

EL CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

agraeix a

fundación **TABACALERA**

el patrocini d'aquestes funcions

Las Autoridades Sanitarias advierten que: FUMAR PERJUDICA SERIAMENTE LA SALUD

El ámbito de presentación de una obra artística es particularmente significativo en el género operístico, donde sin duda las cualidades del recinto teatral contribuyen a reforzar los valores musicales y dramáticos de la ópera.

Difícil hubiera sido encontrar un lugar más adecuado para la representación de *Lohengrin* que el Gran Teatre del Liceu de Barcelona, centro de larga tradición y acusada personalidad en el mundo musical español.

Por ello, nuestra Fundación se felicita de poder contribuir a la realización del acontecimiento que siempre supone la representación de esta ópera wagneriana.

Germán Calvillo
*Presidente de la
Fundación Tabacalera*

Las Autoridades Sanitarias advierten que: FUMAR PERJUDICA SERIAMENTE LA SALUD

L o h e n g r i n

Heinrich	Hans Sotin (14 i 23; 2 i 5)
	Kurt Rydl (17, 20, 27 i 30)
Lohengrin	Thomas Sunnegardh (14, 17, 20 i 23; 2 i 5)
	Gösta Winbergh (27 i 30)
Elsa von Brabant	Sue Patchell (14, 17, 20 i 23; 2 i 5)
	Mechthild Gessendorf (27 i 30)
Friedrich von Telramund	Bent Norup (14, 17, 20 i 23; 2 i 5)
	Karl-Heinz Stryczek (27 i 30)
Ortrud	Eva Marton (14, 17, 20 i 23; 2 i 5)
	Joy McIntyre (27 i 30)
L'herald del Rei Cavallers	Wolfgang Rauch Josep Ruiz Antoni Lluch Manuel Garrido Joan Tomàs
Joves nobles	Begoña Alberdi Natascha Orlob Francesca Roig Mercè Obiol
Gottfried, germà d'Elsa	***
Director musical	Uwe Mund
Director d'escena	Götz Friedrich
Escenògraf i dissenyador de vestuari	Peter Sykora
Director del cor	Romano Gandolfi
Subdirector del cor	Andrés Máspero
Assistent de direcció d'escena	Knut Sommer
Servei de sabateria	Valldeperas, Barcelona
Co-producció	Deutsche Oper Berlin/ Gran Teatre del Liceu (1990)
Violí concertino	Jaume Francesch
Traducció del sobretítulat	Jordi Ibáñez L'Avenç S.L., Barcelona
ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR	DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
Materials musicals	Breitkopf & Härtel, Wiesbaden

*En harmonia amb
el Liceu.*

*Iberia patrocina
la temporada.*

*Aquest any, més que mai,
IBERIA dóna suport
a la música i als afeccionats
al "bel canto".*

*Perquè, un any més, IBERIA
serà al Gran Teatre
del Liceu.*

IBERIA

Contingut argumental

Lloc de l'acció: a la ribera de l'Escalda i a Anvers

Època: segle Xè.

Elsa, acusada per Telramund de l'assassinat del seu germà, és salvada per Lohengrin, un cavaller desconegut, el qual es casarà amb ella si promet no preguntar-li mai ni el seu nom ni el seu origen. Ortrud i Telramund intriguen i, la mateixa nit del casament, Elsa fa la pregunta fatal. Lohengrin haurà de tornar a les regions del Graal, d'on havia vingut.

ACTE I

Una parada a la ribera de l'Escalda, prop d'Anvers

El rei alemany Heinrich ha arribat a la rica província de Brabant per recollir els tributs. Hom l'assabenta que, des de la mort del duc, el país s'ha vist sacsejat per les lluites pel poder. El rei demana la relació dels fets al comte Friedrich von Telramund, tutor dels dos fills del duc, Elsa i Gottfried. Per comptes de donar explicacions, Telramund acusa Elsa, la qual li havia estat promesa com a esposa, de fratricida. Per aquest motiu, ell s'ha casat amb una dona del seu rang: Ortrud, la filla del darrer príncep frisó, Radbod, que havia regnat en el país, antigament, durant molt de temps.

Elsa no reacciona davant les acusacions i sembla del tot perduda en somnis i visions. El rei apel·la aleshores a la justícia divina, que s'haurà de palesar en un duel. Però ningú no vol combatre contra Telramund per la causa d'Elsa. En un moment de tanta desgràcia, Elsa prega que Déu li enviï el cavaller que ja se li havia aparegut en els seus somnis. El miracle s'acompleix: el cavaller apareix en una petita barca tirada per un cigne i s'apresta al duel, només amb la condició que Elsa no li demani mai d'on ha vingut, ni el seu nom, ni el seu origen. Elsa ho promet i accepta casar-s'hi, després d'una declaració d'amor. En el transcurs del duel, Telramund és vençut, però el cavaller li perdona la vida. Sota les aclamacions de la població, Elsa acompanya el seu salvador a la ciutat.

ACTE II

Interior del burg d'Anvers

El brogit d'una festa en el castell es fa sentir en la foscor de la nit en la qual Ortrud i Telramund s'han ocultat. Telramund acusa Ortrud d'haver-li robat l'honor i l'alegria de viure a causa de les seves intrigues. En la desfeta contra el cavaller misteriós, ell creu veure el càstig de Déu. Ella rebutja aquesta interpretació i troba com a explicació que l'heroi ha de posseir certs poders màgics, dels quals fóra necessari conèixer el secret. Si Telramund pogués només arrencar-li la part més petita del seu cos, l'encís es trencaria. Telramund sucumbeix una altra vegada a l'embruix d'Ortrud i aquesta apel·la els déus pagans perquè la sostinguin en la seva lluita contra els cristians i en la reconquesta del poder.

Quan Elsa surt a una de les finestres del castell per confiar a la nit els seus sentiments d'amor i de felicitat, Ortrud s'insinua i intenta fer néixer en Elsa sospites respecte al seu heroi. Amb una gran pietat, Elsa acull Ortrud, que li sembla molt desgraciada, i la invita a acompanyar-la en la cerimònia del seu casament. També li promet demanar la gràcia per a Telramund.

A l'alba, l'herald del rei anuncia la sentència del judici que ha estat fet a Telramund: l'exili. El salvador d'Elsa serà el nou sobirà de Brabant i conduirà el seu exèrcit en la guerra contra «el perill amenaçador de l'est». Només quatre nobles brabantins protesten contra l'ordre del rei. Telramund ho ha observat tot d'amagat i espera trobar uns aliats en aquests quatre nobles.

Els patges anuncien l'arribada del seguici nupcial. Soltadament, Ortrud intervé i impedeix Elsa d'entrar a la catedral, tot demanant-li que pronuncii el nom del seu espòs.

Elsa li respon amb la declaració del seu amor sincer i increbantable envers el seu salvador. La disputa entre les dues dones finalitza amb l'arribada del rei i del nou sobirà, el qual rebutja qualsevol acusació. Quan el seguici nupcial arriba als esglaons de la catedral, Telramund, disfressat de monjo, es fa present i acusa l'estranger d'haver enganyat els jutges amb un encanteri i exigeix que el rei i tots els altres forcin el cavaller a declarar el seu nom. Però el cavaller es nega a donar una resposta: només Elsa li pot fer la pregunta.

Mentre el cavaller fa el jurament de fidelitat a Brabant, Ortrud i Telramund s'acosten a Elsa i la inciten a fer la pregunta prohibida.

Però a la vista de l'espòs, confirma el seu amor pur i serè. Sota l'esguard amenaçador d'Ortrud, Elsa, al capdavant del seguici nupcial, entra a l'església.

ACTE III

Cambra nupcial

Després de la cerimònia del casament, els esposos resten sols a la cambra nupcial. Curulla de joia, Elsa desitja anomenar l'espòs pel seu nom, ni que sigui només en una intimitat absoluta. Ella li proposa el seu ajut si és que aquest silenci té com a raó que ell estava en un perill greu i li assegura la seva discreció davant els altres. Per dissipar aquestes sospites, diu que ell ha vingut «de l'esplendor i de les delícies», però que ho havia deixat tot volgudament per guanyar l'amor d'Elsa. Amb aquesta declaració, provoca allò pitjor: Elsa tem que Ortrud potser tenia raó amb les seves acusacions. Tot volent saber la veritat, ella resta impressionada per la visió del cigne, que torna per arrabassar-li l'espòs; ha de saber el nom a qualsevol preu i li fa la pregunta. En aquest moment, Telramund, protegit pels quatre nobles, entra per trencar l'encís, tal com Ortrud li havia aconsellat. El cavaller abat l'intrús i creu que Elsa feia part del complot. Aleshores decideix donar explicacions davant el rei.

Parada a la ribera de l'Escalda, prop d'Anvers

El rei Heinrich ha reclutat soldats brabantins per al seu exèrcit i es disposa a partir. El cavaller estranger declara que ja no pot posar-se al capdavant de les tropes. Davant tothom, acusa Elsa de traïció. Com que ha estat forçat a revelar el seu secret, ha de partir: és el preu per la seva resposta. Aleshores anuncia que és Lohengrin, cavaller del Sant Graal, fill de Parsifal. Molt afligit, s'acomiada d'Elsa, glaçada pel dolor. Ell li deixa com a record l'espasa, el corn i l'anell. És el triomf d'Ortrud. Gairebé sembla que hagi aconseguit des- embarassar-se del seu enemic. En aquest instant apareix Gottfried, al qual Lohengrin, quan ja s'allunya, declara sobirà de Brabant. Ortrud no ha pogut complir el seu projecte. Però Elsa tampoc no pot fruit amb l'arribada del seu germà, perquè la desesperació li ha destrossat el cor.

D U E N D E

D U E N D E

JESUS DEL POZO

J E S U S D E L P O Z O

Lohengrin: El perfil vocal

En analitzar les característiques vocals de qualsevol òpera wagneriana cal tenir sempre present que la dramaturgia de l'autor trenca els esquemes tradicionals «melodramàtics» de formes tancades (cors, àries, concertants) per tal d'assolir una estructura fluent en la qual la continuïtat musical és el fonament narratiu. Això comporta que la caracterització dels personatges no es produeix mitjançant mòduls formals específics bastits sobre la melodia i el recitatiu habituals sinó per la via d'una línia de cant molt particular, basada en la declamació i entrelaçada amb motius instrumentals d'identificació, segons un principi d'estricta unitat dramàtica.

Aquesta premissa no vol dir, però, que la tipologia vocal wagneriana no imposi uns paràmetres de correcció fisiològica que sovint veiem malmesos en l'actual praxi interpretativa, que (ensems al problema de la palesa manca de veus importants) pateix els efectes d'una mal entesa tradició de cant baladrer i dejú d'autèntics fonaments en la tècnica de la fonació.

Lohengrin és un personatge poètic i heroic alhora, èpic en l'accent quan s'adreça al poble i dolç quan parla a Elsa. Per això li cal una veu límpida i mòrbida, amb capacitat per a la penetració *squillante*. Accent i emissió de la màxima puresa tímbrica, i mai el fàcil recurs al volum pel volum. Lohengrin no es pot cantar amb veus dures i estelloses, i la prova més evident de les qualitats líriques del rol és el partit que n'han tret, i en treuen, tenors no específicament wagnerians com ara Pertile, Araiza o Domingo. La vocalitat del personatge d'Elsa exclou el tipus vocal de soprano de veu dura, metàl·lica i oscil·lant, i en canvi exigeix un tractament de timbre dolç per l'abandonament melangiós d'«Einsam in trüben Tagen», amb capacitat per al *legato*, i que palesi sempre la sensibilitat i el pudor de la donzella: unes dinàmiques matisades que volen també cant apassionat i vibrant en l'acte tercer. Friedrich von Telramund pot ser un personatge fosc i sinistre però cal remarcar-ne el caràcter dèbil i influenciable davant la seva muller i la noblesa originària. Per això, l'interpret no en farà mai un ésser barroer i vociferant. La frase «Du fürchterliches Weib, was bannt mich noch in deine Nähe» i la llarga complanta que segueix són

els moments en què se'ns revela tot el gruix del personatge i cal que el cant hi sigui convincent sense caure en un patetisme o en una autocompassió de poca volada.

Ortrud, la dipositària del vell ordre i de totes les connotacions negatives de l'enveja i el ressentiment dels antagonistes wagnerians –la terrible *Neid* que passarà el relleu de la seva flama d'odi als menyspreats Nibelungs–, ha de poder mostrar-se dura, inflexible i estarrufada per la invocació «Entweihte Götter», però l'interpret –soprano dramàtica o mezzo, tant hi fa– ha de tenir els registres expressius suficients per donar varietat al fraseig i semblar convincent en entabanar Elsa amb les seves mel·líflues insinuacions.

El paper de rei reclama una veu baixa no baritonejant, capaç d'acolorir l'accent autoritari amb l'esmalt propi de l'autèntica noblesa. L'herald, paper del debut de tants barítons històrics, és com la de Micaela de *Carmen*: tothom hi està bé.

Marcel Cervelló

Hay pocos instrumentos tan bien afinados como éste.

LEGEND

El Honda Legend es como un instrumento musical. Su motor es de una precisión singular, y sus 204 caballos responden de inmediato a la menor presión sobre el acelerador. La nobleza de las aleaciones con que está construido y la exactitud milimétrica de sus piezas, permiten que el motor del Legend interprete verdadera música.

La suspensión es suave, por eso el Legend se desplaza por el asfalto como las notas por el pentagrama.

La calidad de los acabados y de los materiales en el Legend es sólo comparable a la de un Stradivarius.

El Honda Legend es realmente como un instrumento musical. Pero es mejor afinado de todos.

VACHERON CONSTANTIN

La plus ancienne manufacture d'horlogerie du monde.
Geneve, depuis 1755.

GANDUIXER, 20
TELEFON 201 65 90

ROSA BISBE ART DISSENY
JOIERIA

BARCELONA

RBLA CATALUNYA, 121
"GALERIAS LA AVENIDA"

Lobengrin vist per caricaturistes catalans

El burí de la caricatura i l'escapel de l'humorisme ajuden a establir els trets essencials de tota obra humana. Bromes i sàtires, tant gràfiques com escrites, permeten d'exaltar els treballs ben fets i rebaixen infors i banalitats. Per aquest motiu, en una activitat artística tan meravellosa i complexa com és l'òpera hi poden incidir en forma destacada aquells que, servint-se del llapis o de la ploma, disposen d'habilitat suficient per remarcar, tot rient, virtuts i defectes. Els millors músics i els grans cantants han estat immortalitzats per la crítica més assenyada, però també pels caricaturistes i pels humoristes literaris que, portats per l'actualitat de les estrenes, han divulgat entre bromes i veres les excel·lències i els defectes d'unes obres o d'unes actuacions en concret.

Richard Wagner i la seva creació operística han estat particularment sotmesos a la caricatura i a l'humor. L'admiració i les fortes polèmiques que l'opus wagnerià aixeca a tot el món motiven que existeixi material suficient per escriure una història còmica d'aquell geni de la música i de les seves obres. Si es fes, serviria de contrapunt i encara complementaria treballs que, realitzats amb encert i competència, es porten publicats en relació amb Wagner. Convençut de l'eficàcia divulgativa que tindria una obra així, he acceptat d'oferir un primer i modest tast de les seves possibilitats. Una nova representació de *Lobengrin*, la primera òpera de Wagner que s'estrenà a Barcelona, és una bona oportunitat per suggerir des de Catalunya, terra que molt aviat acceptà el wagnerisme perquè connectà amb el seu missatge nacionalista, que podria fer-se un bon llibre aplegant les caricatures que existeixen sobre Wagner i les seves òperes.

Com és ben conegut, Richard Wagner (Leipzig, 1813 – Venècia, 1883) estrenaria *Lobengrin* a Weimar amb l'ajut del mestre Franz Listz. Josep A. Clavé seria l'introduïdor de la seva música a Catalunya l'any 1862, per mitjà dels concerts que oferiria als jardins Euterpe, acció que resultaria més aviat anecdòtica. I seria el doctor Josep de Letamendi qui, anys més tard, posaria la llavor de l'afecció wagneriana en el seu deixeble Joaquim Marsillach i Lleonart (Barcelona, 1859 – Caldetes, 1883) –germà del periodista Adolfo Marsillach «El Maleta Indulgencias», oncle del també

periodista Lluís Marsillach i avi-oncle de l'actor i director teatral Adolfo Marsillach— qui seria el veritable introductor del wagnerisme a casa nostra. Ell escriuria i publicaria l'any 1882 una curiosa *Història de Lobengrin* i, malgrat que moriria l'any següent, igual que el seu admirat mestre, tindria el goig de veure com, pel maig de 1882, es representava *Lobengrin* al Teatre de la Santa Creu de Barcelona. (La mateixa obra no seria representada al Gran Teatre del Liceu fins al març de 1883).

Lobengrin fou un esdeveniment a Barcelona. La guia d'espectacles del «Diario de Barcelona» a l'almanac de la publicació per a 1883, assenyalaria la importància d'aquesta obra, encara que li faria un seguit de retrets. Per a ell, per exemple, «en la instrumentación de *Lobengrin* se distingue casi siempre una armonización grata y suave y modulada con frecuencia, que envuelve a la parte vocal, como un velo transparente, del que despunta a veces alguna idea melódica, con color de las situaciones escénicas. Sin embargo, el *Lobengrin* encierra algunas piezas de mucho efecto dramático, especialmente los concertantes, y que acusan el distinguido talento y profundo saber de su autor. La obra del maestro Wagner fue bien recibida y oída con generales aplausos, y mucho contribuyó a su éxito la buena ejecución que tuvo la ópera bajo la inteligente dirección del distinguido maestro D. Juan Goula».

Aquesta era, però, l'opinió d'un crític «seriós i assenyat». Què deia, per l'altra banda, la crítica humorística? Doncs exultava de felicitat. Especialment «L'Esquella de la Torratxa», setmanari representatiu del catalanisme republicà, que dedicà pràcticament tot el seu número 175, corresponent al 27 de maig de 1882, a destacar aquella primera representació de *Lobengrin* a Barcelona. De les quatre pàgines de què disposava, la primera la va omplir amb un retrat de Richard Wagner —anomenat «Ricardo»— acompanyat d'un comentari del director de la publicació —Josep Roca i Roca, que signava «P. del O.»— amb acabament a la segona pàgina, on començava un escrit de «Bonaventura Gatell» —pseudònim d'Eduard Aulés— que acabaria en el número següent, amb un afegitó d'«esquellots» wagnerians que passaven a la tercera pàgina, mentre que la quarta era dedicada a un seguit de dibuixos de Manuel Moliné que explicaven humorísticament com havia estat representada aquella òpera. (La reproducció de la pàgina m'excusa de fer-ne la descripció.)

LOHENGRIN.- Quatre cops de ploma.

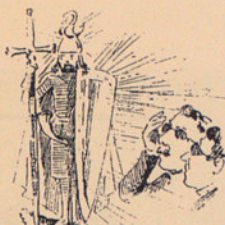
L'argument d'aquest portento tot plegat no es més que un quènto.

Una vegada era una oca... (Va al davant y'l torn l'hi toca.)

Y un rey que jo 'is asseguro que a tal rey no hi poso un duro.

Y un guerrero tant lluhent qu' enlluhernava a la gent.

Y uns panys i vatusa dell' parents del Senyor Garrell.

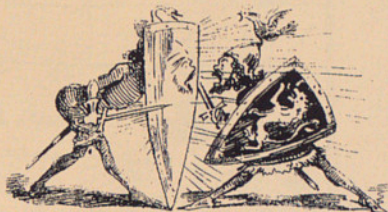
Y uns nobles atroïnats bruts, mal vestits i deixats.

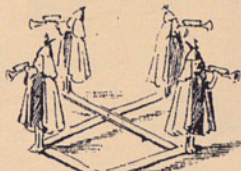
Y ab los cascos uns guerreros molt cayos y sandungueros.

Los amigos tintoreros iban siempre los primeros.

Acte primer. ¡Desafío! Bon principi como hay Día!

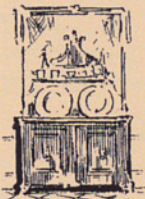
Acte segon. Uns trompets que posats a ca'n Pradera que'n valdrien de ralets!

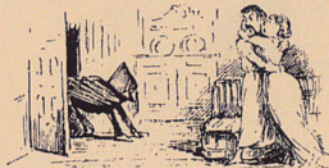
-¿Qué portéu? -Jo res amago: ¡Miri si ha res de pago.

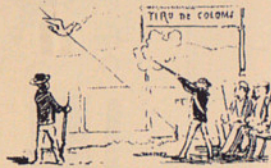
Acte ters. Al punt de dal. Coro de sabor nupcial.

Los nuvis farán salat, per xo 'is donan lliut pintat.

Quan están a lo milló entra un mano a ferlos pó.

Tiro de coloms a pacte ab aixó s' acaba l' acte.

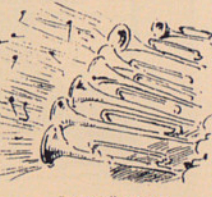
Dia que de tallarl' 'i dit res l' hi hauria succehit.

EXECUCIO: --Tocarás el violon con el sudor de tu frente. (WAGNER.-Génesis.)

Il signore direttore ¡Quin furore!... ¡Quin furore!...

E tutte quelle trompette ¡quin diavoli d'espinguettes!

Per a «P. del O.» (Josep Roca i Roca) «indubtable és que, encara que no hagués escrit més que *Lobengrin*, Wagner passaria a la immortalitat» i per a «Bonaventura Gatell» (Eduard Aulés) «aquest esdeveniment musical es deu a l'Adolfo Brugada –empresari del Teatre de la Santa Creu– i tant se li deu, que encara no l'ha cobrat, ni crec que se li pugui pagar en el que resta de temporada». I pel que fa als «esquellots» –comentaris breus i amb to satíric que feia el setmanari– un d'ells deia així: «Acte primer de *Lobengrin*: surt una barca tirada per un cigne que es porta l'aigua. Rodolí: Senyors, veuran una oca – que neda sobre la roca».

Altres representacions de *Lobengrin*, aquestes ja al Liceu i després de moltes anteriors, foren les de març de 1912. En aquesta ocasió el setmanari «Papitu», seguint l'exemple que havia donat Feliu Elias «Apa» amb representacions wagnerianes de l'any 1909, publicà una doble pàgina central dibuixada per Romà Bonet «Bon». Els cantants, els directors d'orquestra i dels cors, l'empresari, els crítics i els principals melòmans hi quedaren caricaturitzats. (La reproducció també m'excusa de més explicacions).

I una tercera caricatura –aquesta més allunyada del teatre i directament relacionada amb la política– és la que publicà «L'Esquella de la Torratxa» a la portada del seu número 2.037, corresponent a l'11 de gener de 1918. S'hi veia, caricaturitzat per Josep Costa «Picarol», Manuel Morales Pareja, alcalde de Barcelona recentment elegit pel consistori, entrant al teatre municipal, entre els aplaudiments de regionalistes i republicans lerrouxistes, en el paper de Lohengrin, cavaller del Sant Graal. La caricatura obeïa al fet que el senyor Morales Pareja, llavors polític radical i propietari d'un magatzem de vins, havia estat cantant d'òpera en la seva joventut. Segons el llibre *Historia crítica de los hombres del republicanismo catalán en la última década (1905 - 1914)* d'Emilio Navarro (Barcelona, 1915), «ya en su primera juventud llegó a alternar con los mejores cantantes de ópera; trabajó en los mejores teatros de Europa y alcanzó gran notoriedad en el mundo artístico». Possiblement no fos tant com escrivia el seu panegirista, però la seva presència a l'òpera li serví per ésser caricaturitzat com a Lohengrin –la darrera representació era de febrer de 1915 i fins l'abril de 1918 aquella obra no seria novament posada en

escena— i el seu posat d'heroi wagnerià serviria per recordar un cop més la força operística del genial compositor alemany. I encara és possible d'afegir a aquesta mostra la portada de «¡Cucut!», setmanari de sàtira política, molt relacionat amb la Lliga

Portada de «L'Esquella de la Torratxa» (núm. 2.037, 11 de gener de 1918), representant l'alcalde de Barcelona, Manuel Morales Pareja, antic cantant d'òpera, en el paper de Lohengrin.

Regionalista, que en el seu número 99, publicat el 19 de novembre de 1903, aprofità la mitologia operística wagneriana per tractar de l'actualitat política espanyola.

El dibuixant Gaietà Cornet presentà Antoni Maura com a un Lohengrin disposat a salvar el govern, llavors presidit per Raimundo Fernández Villaverde (representat com a Elsa) de l'atac del Telramund republicà. Pocs dies després, el 5 de desembre, quedà constituït un nou govern conservador presidit per Antoni Maura. Moltes altres caricatures podria afegir a les que ara ofereixo en relació amb Wagner –l'ex-libris de Llorenç Brunet n'és una mostra– i la seva òpera *Lohengrin*. Però serveixi aquesta petita mostra com a demostració que l'impuls wagnerià va sacsejar la societat europea del seu temps –entre la qual figurava la catalana– i per demostrar que encara és vigent.

Josep M. Cadena

¡CU-CUT!

Barcelona

Escudellers, 54

LOHENGRIN POLÍTICH

Lohengrin-Maura. Elsa-Villaverde. Terremundo-República
Si no arriba a sè'l Lohengrin
que al Govern li va sortir
segur que no li quedava
més remey que dimiur.

La profètica caricatura quedaria, així, plenament confirmada. Portada de «¡Cu-cut!» (núm. 99, 19 de novembre de 1903). El polític conservador Antoni Maura, que dies després formaria govern, era presentat com un Lohengrin que podia alliberar la monarquia de la perillosa puja electoral dels republicans.

LOHENGRIN

I

DINTRE la cambra nupcial parlavan
Elsa y Lohengrin en la callada nit,
en tant que a la finestra contemplavan
els esplèndits estels del infinit.

Y mentre els dos en éxtasi somreyan,
els estels d'or amb amarguissim plò
parpallejant y tremolant se deyan:
—Els son felissos y nosaltres nol—

II

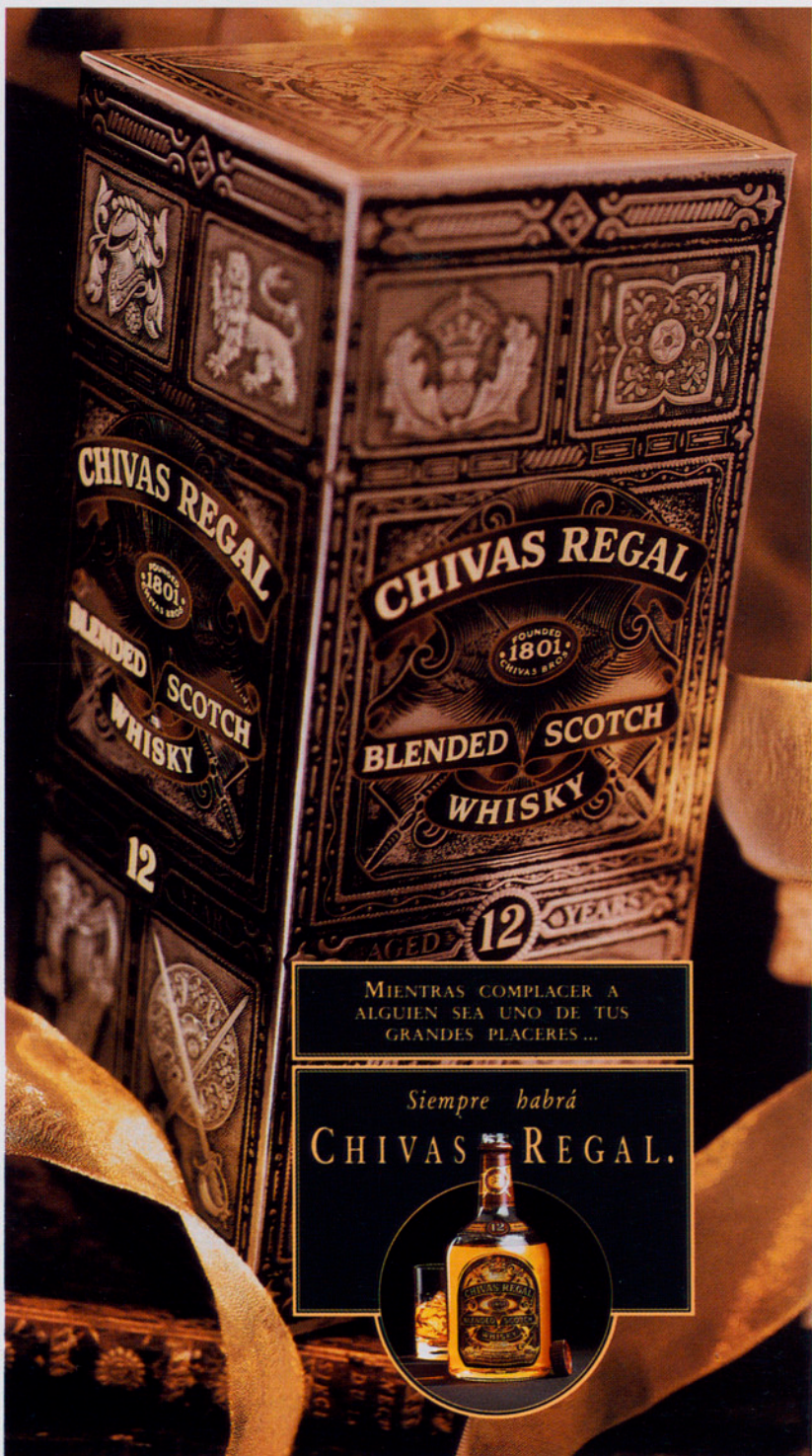
Y Lohengrin digué: - Nit adorada!
Estén sempre ton vel pel firmament!—
Y al cel aixecá l'última mirada.
Y tancá la finestra dolsament.

Y'ls tristos rossinyols qu'en la boscuria
reflavan voltats de la foscô,
digueren ab tristíssima canturia:
—Els son felissos y nosaltres nol—

III

De la ribera hermosament florida
Lohengrin s'allunyava sospirant,
y son Elsa 'l mirava enmelengida
las llágrimas amargas aixugant.

Demunt las onas blavas que'l besavan
Lohengrin am dolsura s'hi perdé.
Y mentre estels y rossinyols ploravan,
Lohengrin, plè d'amor, plorá també.

CHIVAS REGAL

FOUNDED 1801 CHIVAS BRO.

BLENDED SCOTCH WHISKY

12

CHIVAS REGAL

FOUNDED 1801 CHIVAS BRO.

BLENDED SCOTCH WHISKY

AGED 12 YEARS

MIENTRAS COMPLACER A ALGUIEN SEA UNO DE TUS GRANDES PLACERES ...

Siempre habrá CHIVAS REGAL.

Richard Wagner (1813-1883)

Cronologia

- 1813 Neix a Leipzig el 22 de maig, fill de Karl Friedrich Wagner i Johanna Rosina Pätz.
- 1814 Després de la mort del pare, la mare es casa amb Ludwig Geyer i la família es trasllada a Dresden.
- 1827 La família torna a Leipzig.
- 1828 Rep les primeres lliçons d'harmonia.
- 1830 Entra a Tomasschule de Leipzig i escriu tres obertures.
- 1831 Estudis musicals a la Universitat de Leipzig (composició amb T. Weinlig).
- 1833 Mestre de cor i pianista al Teatre de Würzburg.
- 1834 Enllesteix l'òpera *Die Feen*, l'estrena de la qual serà pòstuma. Director musical del Teatre de Magdeburg.
- 1836 Estrena a Magdeburg de *Das Liebesverbot*. Director al Teatre de Königsberg. Es casa amb l'actriu i cantant Minna Planer.
- 1839 Fins l'any 1842 resideix a París, amb moments ben difícils.
- 1842 Estrena de *Rienzi* a Dresden.
- 1843 Estrena de *Der fliegende Holländer* a Dresden. Segon director d'orquestra a Dresden.
- 1845 Estrena de *Tannhäuser* a Dresden.
- 1849 Ha de fugir del país per motius polítics i es trasllada a Zuric.
- 1850 Estrena de *Lobengrin* a Weimar, amb la direcció de Franz Liszt.
- 1852 Coneix a Zuric Otto i Mathilde Wesendonck.
- 1854 S'enamora de Mathilde Wesendonck.
- 1858 Minna descobreix les relacions entre Wagner i Mathilde, i el compositor ha de deixar Zuric i se'n va a Venècia sense Minna.

- 1861 Estrena a l'Òpera de París de la nova versió de *Tannhäuser*, amb un escàndol històric.
- 1862 Separació definitiva de Minna.
- 1864 Entra amb contacte amb el rei Lluís II de Baviera, que serà el seu gran protector.
- 1865 Neix Isolde, primer fruit de les relacions entre Wagner i Cosima Liszt. Estrena de *Tristan und Isolde* a Munic.
- 1866 Mort de Minna. S'instal·la amb Cosima a Tribschen, prop de Lucerna.
- 1867 Neix Eva, segona filla de Richard i Cosima.
- 1868 Estrena de *Die Meistersinger von Nürnberg* a Munic.
- 1869 Neix el seu fill Siegfried, a Tribschen. Divorci de Cosima i Von Bülow. Estrena de *Das Rheingold* a Munic, sense el consentiment de l'autor.
- 1870 Es casa amb Cosima. Estrena de *Die Walküre* a Munic, també sense el seu consentiment. Primera execució, a Tribschen, del *Siegfried-Ydill*.
- 1872 S'instal·la a Bayreuth, a la vila Wahnfried.
- 1876 Inauguració del teatre dels festivals a Bayreuth, amb la tetralogia *Der Ring des Nibelungen* (estrenes de *Siegfried* i *Götterdämmerung*).
- 1882 Estrena de *Parsifal* a Bayreuth. S'instal·la a Venècia, al Palau Vendramin, on rep la darrera visita de Liszt.
- 1883 Mor a Venècia el 13 de febrer, d'una crisi cardíaca. Les despulles són traslladades a Bayreuth i descansen al jardí de Wahnfried.

L'estrena de *Lobengrin* tingué lloc a Weimar, al Hoftheater, el 28 d'agost de 1850, amb Rosa von Milde, Fastlinger, Carl Beck, Theodor von Milde, Höfer i la direcció de Franz Liszt.

La primera representació d'aquesta obra a Barcelona tingué lloc, quan Wagner era encara viu, al Teatre Principal el 17 de maig de 1882, amb les cantants Vitali, Augusti i Pasqua i els cantants Barbacini, Roudil, Roveri i Puiggener, amb la direcció de Joan Goula. Quan encara no feia un mes que Wagner havia mort, *Lobengrin*

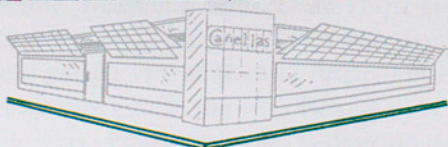

Ex-libris wagnerià de Llorenç Brunet.

fou estrenat en aquest Gran Teatre del Liceu el 6 de març de 1883, amb Carolina Casanova de Cepeda, Medea Novelli, Roberto Stagno, Sante Athos, Josep David i la direcció d'Augusto Vianesi. Després, fins aconseguir en aquest mateix escenari la xifra de dues-centes divuit representacions (la darrera vegada fou el 12 de febrer de 1986), els seus protagonistes han estat, entre altres, Francesco Marconi, Francesc Viñas, Julián Gayarre, Emilio de Marchi, Josep Palet, Richard Schubert, Miguel Fleta, Josef Kahlenberg, Eyvind Laholm, Pau Civil, Joachim Sattler, Tyge Tygesen, Max Lorenz, Hans Hopf, Josip Gostic, Sandor Konya, Ernst Kozub, Peter Hofmann i Siegfried Jerusalem.

 Canelles .S.A.

JOIERIA - RELLOTGERIA - REGALS
Av. Pau Casals, 20 - Tel. 200 87 87 - 08021 BARCELONA

UWE MUND (Director musical)

Va néixer a Viena i als 14 anys donà el seu primer concert de piano. A la Universitat de Viena cursà germàniques, direcció, composició i piano. Als 20 anys fou nomenat Director dels Petits Cantors de Viena. Durant el 1963 fou mestre repetidor de Herbert von Karajan a l'Òpera de Viena i, després, assistent als Festivals de Salzburg i Bayreuth. Ha dirigit a les Òperes de Viena, París, San Francisco i altres teatres importants. Al Liceu debutà

la temporada 1982-83 amb *Die Walküre* i després ha dirigit, a més de bastants concerts, *Wozzeck*, *Der Rosenkavalier*, *Moses und Aron*, *La clemenza di Tito*, *Un ballo in maschera*, *La Gioconda*, *Parsifal*, *Salome*, *Die Meistersinger von Nürnberg*, *Elektra*, *Simon Boccanegra*, *Capriccio*, *Die Zauberflöte*, *Idomeneo* i *La Traviata*. Des de juliol de 1987 és Director de l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu.

GÖTZ FRIEDRICH (Director d'escena)

Va néixer a Naumburg/Saale l'any 1930. Des de 1953 (amb Walter Felsenstein com a intendent) fins a 1972 va pertànyer a la Komische Oper de Berlín i des de 1973 fins a 1981 a la Staatsoper d'Hamburg. De 1977 a 1981 fou director d'escena principal del Covent Garden de Londres i des de l'any 1981 és intendent general i director d'escena principal de la Deutsche Oper de Berlín. A més d'aquests teatres ha dirigit també a Weimar, Kassel, Bremen, Stuttgart, Munic, Copenhaguen, Oslo, Amsterdam,

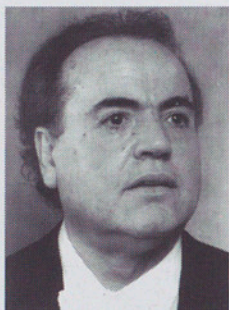

Drottningholm, Estocolm, Zuric, Ginebra, Houston, Los Angeles, Òpera de París (*Katya Kabanova*), Festival de Salzburg (*Un re in ascolto* i *Die Frau ohne Schatten*), Scala de Milà (*Moses und Aron* i *Un re in ascolto*), Òpera de Viena (*Moses und Aron*, *Erwartung*, *Die Tote Stadt* i *Samson et Dalila*) i Festival de Bayreuth (*Tannhäuser*, *Lohengrin* i *Parsifal*). També ha desenvolupat tasques importants en el cinema, la televisió i la pedagogia. Enguany dirigeix per primera vegada a Barcelona.

ROMANO GANDOLFI (Director del cor)

Es diplomà en composició i piano al Conservatori Arrigo Boito de Parma. Des de 1984 és assessor artístic i director del Cor del Gran Teatre del Liceu. Ha treballat com a director de cor al Teatro Colón de Buenos Aires i a La Scala, col·laborant amb Herbert von Karajan, Leonard Bernstein, Carlo Maria Giulini, etc. Ha col·laborat en les gravacions d'òperes verdianes dirigides per Claudio Abbado (Deutsche Grammophon), i amb Riccardo Muti (Decca). Des de 1970 alterna la direcció coral amb

la direcció d'orquestra. Al Gran Teatre del Liceu ha dirigit *Faust*, *Nabucco*, *La Gioconda*, *Andrea Chénier*, *Requiem* de Verdi, *Les Noces* de Stravinsky, etc. Ha enregistrat, per al segell Decca, la *Petite messe solennelle* de Rossini, amb Mirella Freni, Lucia Valentini-Terrani, Luciano Pavarotti, Ruggero Raimondi i el cor de cambra de La Scala, i *Cors romàntics* i *12 Lieder* de Schubert, amb Lucia Popp, Ernesto Palacio, el cor de cambra i instrumentistes de La Scala (Fonit Cetra).

ANDRÉS MÁSPERO (Subdirector del cor)

Començà els estudis musicals al seu país, Argentina. El 1976 fou nomenat director del Coro Estable del Teatro Argentino de La Plata i de 1978 a 1982 féu la mateixa tasca al Teatro Municipal de Rio de Janeiro. Des de l'any 1982 dirigí, durant tres temporades, el cor del Teatro Colón de Buenos Aires. L'any 1988 aconseguí un Master a la Univesitat Catòlica de

Washington, ciutat on actuà també com a pianista al Kennedy Center i el 1989 fou director de cor a la Summer Opera. Durant 1988-90 fou director d'IAVE (Iberoamerican Vocal Ensemble) i la temporada 1990-91, director del cor de la Dallas Opera. Des de la temporada 1990-91 és subdirector del Cor del Gran Teatre del Liceu.

HANS SOTIN (Heinrich)

Nasqué a Dortmund, on estudià amb Dietger Jakob. Fou contractat aviat pel Teatre d'Essen i poc després per l'Òpera d'Hamburg. Des de l'any 1970 és invitat sovint pels teatres més importants: Staatsoper de Viena, Covent Garden de Londres, Scala de Milà, Òpera d'Hamburg, Òpera de Baviera, Grand Théâtre de Ginebra, Deutsche Oper de Berlín, Òpera de París, Metropolitan de Nova York, Lyric de Chicago, Òpera de San Francisco, Festi-

val de Bayreuth, Colón de Buenos Aires, etc. Ha treballat amb directors com Herbert von Karajan, Leonard Bernstein, Karl Böhm i Georg Solti, i ha enregistrat molts discs, entre els quals la *Missa Solemnis* de Beethoven, *Fidelio*, *Tannhäuser*, *Così fan tutte*, *Die Walküre* i *Lobengrin*. En aquest

Gran Teatre ha interpretat Gurnemanz (*Parsifal*), Ochs (*Der Rosenkavalier*), la *Simfonia núm. 9* de Beethoven i Hermann (*Tannhäuser*).

KURT RYDL (Heinrich) (Dies 17, 20, 27 i 30)

Nascut a Viena, seguí estudis de cant a la seva ciutat i a Moscou. El 1971 guanyà un dels primers premis del Concurs Viñas i, l'any següent, el Gran Premi de Cant de París. Durant tres anys fou membre de l'Òpera de Stuttgart i des de 1977 ho és de l'Òpera de Viena, on ha interpretat més de quaranta papers diferents. Ha estat dirigit, entre altres, per Leonard Bernstein, Karl Böhm, Herbert von Karajan, Lorin Maazel, Wolfgang Sawallisch, Georg Solti, Ric-

cardo Muti, Giuseppe Sinopoli i Horst Stein. També ha cantat als EUA, Itàlia, Regne Unit, Suïssa, França, Alemanya, Espanya, etc. Al Liceu ha interpretat Fafner (*Siegfried*), Sparafucile (*Rigoletto*), Frère Laurent (*Roméo et Juliette*), Hunding (*Die Walküre*), Wurm (*Luisa Miller*), Alvise (*La Gioconda*), Eremit (*Der Freischütz*), Gurnemanz (*Parsifal*), Pogner (*Die Meistersinger von Nürnberg*) i Pimen (*Borís Godunov*).

THOMAS SUNNEGARDH (Lohengrin)

Va néixer a Estocolm i féu els estudis de piano i de cant a la Reial Escola de Música de la seva ciutat. Entre 1979 i 1982 va pertànyer a l'Escola de l'Òpera d'Estocolm i des de 1982 és membre de la Reial Òpera de la capital sueca, on debutà com a protagonista d'*Albert Herring* i cantà tot seguit Walter (*Tannhäuser*), els protagonistes de *Sidharta* i *Taverner*, Ferrando (*Così fan tutte*), Riccardo (*Un ballo in*

maschera), *Fra Diavolo*, Tamino (*Die Zauberflöte*), Steuermann (*Der fliegende Holländer*) i també, l'any 1989, el seu primer *Lohengrin*, en una producció de Götz Friedrich que també ha cantat a Moscou, Stuttgart, Nuremberg, Berlín, Frankfurt, etc. El 1992 ha debutat al Covent Garden de Londres amb *Der fliegende Holländer* i pròximament hi cantarà *Fidelio*. Ara actua per primera vegada a Barcelona.

GÖSTA WINBERGH (Lohengrin) (Dies 27 i 30)

Nasqué a Estocolm, on féu els estudis, que després perfeccionà a Itàlia. L'any 1973 debutà a Göteborg amb *La Bohème* i ja fou membre de l'Òpera d'Estocolm fins al 1981, període en el qual també cantà, al Festival de Drottningholm, *Così fan tutte* i *Die Meistersinger von Nürnberg* en dues produccions de Götz Friedrich. Des de 1981 fou convidat permanent a Zuric i després ha estat invitat als teatres més importants; entre al-

tres, Stuttgart, Hamburg, Munic, Berlín, París, Madrid, Torí, Roma, Glyndebourne, Londres, Viena, Salzburg, San Francisco, Chicago, Nova York, Milà, Ginebra, Ais de Provença, Florència i Filadèlfia. Ha enregistrat en disc òperes i obres de concert, i el mes de setembre de 1991 interpretà el seu primer *Lohengrin* a l'Òpera de Zuric. En aquest Gran Teatre ha cantat Don Ottavio (*Don Giovanni*), el protagonista d'*Idomeneo* i el *Requiem* de Mozart.

SUE PATCHELL (Elsa von Brabant)

Aquesta soprano nord-americana estudià a la Universitat de Califòrnia amb Jan Popper i Natalie Limonick, i després ho féu amb els famosos cantants Lotte Lehmann i Martial Singher. Féu el debut europeu a l'Òpera de Graz amb la Comtessa de *Le nozze di Figaro* i també començà a interpretar Eva (*Die Meistersinger von Nürnberg*), Elisabetta (*Don Carlo*) i la Mariscala (*Der Rosenkavalier*). El 1979 fou

contractada pel Teatre de Gelsenkirchen, on fou aclamada per les interpretacions de *La Bohème*, *Arabella*, *Tannhäuser*, *La forza del destino*, *Così fan tutte*, *Otello* i *Ievgueni Onieguin*, entre d'altres. Ha cantat també a Colònia, Hamburg, Augsburg, Karlsruhe, Bonn, Amsterdam i Lausana.

Al Liceu ha interpretat Eva (*Die Meistersinger von Nürnberg*), Chrysothemis (*Elektra*) i la *Sinfonia núm. 9* de Beethoven.

MECHTHILD GESSENDORF (Elsa von Brabant)

(Dies 27 i 30)

Nasqué a Munic i començà a cridar l'atenció internacional quan cantà l'Emperadriu de *Die Frau ohne Schatten* a l'Òpera de Baviera, on també interpretà *Don Carlo* i *Aida*. Després debutà a Berlín amb *Don Carlo* i la seva actuació al Festival de Bregenz el 1983 amb *Der Freischütz* li valgué ser contractada per debutar a l'Òpera de Viena amb *Die Frau ohne Schatten* l'any 1984. Actualment canta ininterrompu-

dament als centres lírics més importants del món, entre els quals destaquen l'Òpera de Viena, Scala de Milà (debut el 1988 amb *Der fliegende Holländer*), Covent Garden de Londres (debut el 1987 amb *Tannhäuser*) i Metropolitan de Nova York (debut el 1986 amb *Der Rosenkavalier*). Actuà per primer cop al Liceu la temporada 1989-90, com a protagonista d'*Ariadne auf Naxos*.

BENT NORUP (Friedrich von Telramund)

Nasqué a Copenhaguen i estudià a Munic amb Karl Schmitt-Walter i a Nova York amb Herta Sperber. Seguiren contractes amb els teatres de Copenhaguen, Braunschweig, Nuremberg i Hannover. Després actuà sovint com a invitat i especialista en les òperes de Wagner; *Der fliegende Holländer* a Viena, Kurwenal (*Tristan un Isolde*) a Londres, Wotan (*Der Ring des Nibelungen*) a Düsseldorf i a França,

Holanda, Polònia, Islàndia, etc. El 1983 debutà al Festival de Bayreuth amb Gunther (*Götterdämmerung*) i Wanderer (*Siegfried*). El 1985 cantà al Festival de San Antonio, amb l'Òpera de Berlín, un concert de gala i el protagonista de *Der fliegende Holländer*. També actua a les sales de concert, a la ràdio i la televisió i grava discs. Al Liceu actuà per primer cop la temporada 1985-86, com a Wotan (*Das Rheingold*).

KARL-HEINZ STRYCZEK (Friedrich von Telramund)

(Dies 27 i 30)

Va néixer a Oberschlesien i de 1956 a 1961 estudià al Conservatori de Leipzig. De 1961 a 1964 fou membre de l'Estudi de la Staatsoper de Dresden i de 1964 a 1970 va pertànyer als Landesbühnen Sachsen, a Radebeul. Des de 1970 és solista de la Staatsoper de Dresden i invitat regular de la Deutsche Staatsoper de Berlín. A Berlín ha cantat, entre altres papers, Falstaff, Iago (*Otello*), Pizarro (*Fidelio*), Tonio (*Pagliacci*), Klingsor (*Parsifal*),

Amonasro (*Aida*), Wozzeck i Jochanaan (*Salome*) i a Dresden els mateixos personatges i també Telramund (*Lothengrin*), Simon Boccanegra, Rigoletto, Carlo (*La forza del destino*), Lindorf (*Les contes d'Hoffmann*) i Caspar (*Der Freischütz*). Té el títol de Kammersänger i ha actuat també a França, Japó, Espanya, Itàlia, Rússia, Grècia, Finlàndia i Suïssa. Ara actua per primera vegada a Barcelona.

EVA MARTON (Ortrud)

Va néixer a Budapest, on realitzà els estudis de cant i de professora de música. Entre els anys 1968 i 1972 cantà a l'Òpera de Budapest i tot seguit va pertànyer a les Òperes de Frankfurt i d'Hamburg. En els anys setanta realitzà tres debuts importants: 1973 Òpera de Viena amb *Tosca*, 1974 Metropolitan de Nova York amb *Eva (Die Meistersinger von Nürnberg)* i 1978 Scala de Milà amb *Leonora (Il Trovatore)*. Des d'aleshores actua com a invitada als teatres

més importants: Bolshoi de Moscou, Munic, Zuric, Berlín, San Francisco, Stuttgart, Madrid, París, Londres, Roma, Verona, Nàpols, Ginebra, Florència, Festivals de Salzburg i Bayreuth, etc. Ha fet també molts enregistraments i avui és una de les sopranos de més prestigi en els repertoris alemany i italià, com ha pogut veure el públic del Liceu en representacions de *La forza del destino*, *Turandot*, *Fidelio*, *Tosca*, *La Gioconda*, *Andrea Chénier*, *Elektra* i *Salome*.

JOY McINTYRE (Ortrud) (Dies 27 i 30)

Féu els estudis a Nova York i també al Mozarteum de Salzburg, Berlín (amb Elisabeth Grümmer) i Wiesbaden. Començà la carrera professional a Saarbrücken i després fou contractada pel Teatre de Dortmund, on començà a interpretar el repertori de soprano dramàtica, amb èxits importants amb papers com Ortrud de *Lobengrin* i la protagonista de *Fidelio*. A Hamburg participà en

l'estrena a Europa de *Mourning becomes Electra* i l'any 1976 ingressà a la Bayerische Staatsoper de Munic, on aconseguí un gran èxit quan substituí Birgit Nilson en *Die Frau ohne Schatten* i també quan interpretà Kostelnicka de *Jenufa*. Com a invitada ha actuat en més de trenta teatres europeus, entre els quals els de Viena, Roma, Ginebra, Brussel·les, Salzburg, Copenhaguen,

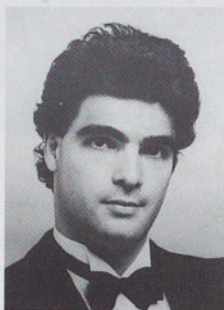

Estrasburg, Berlín, Hamburg, Colònia i Frankfurt. Altres papers del seu repertori són Brünnhilde (*Ring des Nibelun-*

gen), Elektra, Kundry (*Parsifal*) i Venus (*Tannhäuser*). Enguany actua per primera vegada a Barcelona.

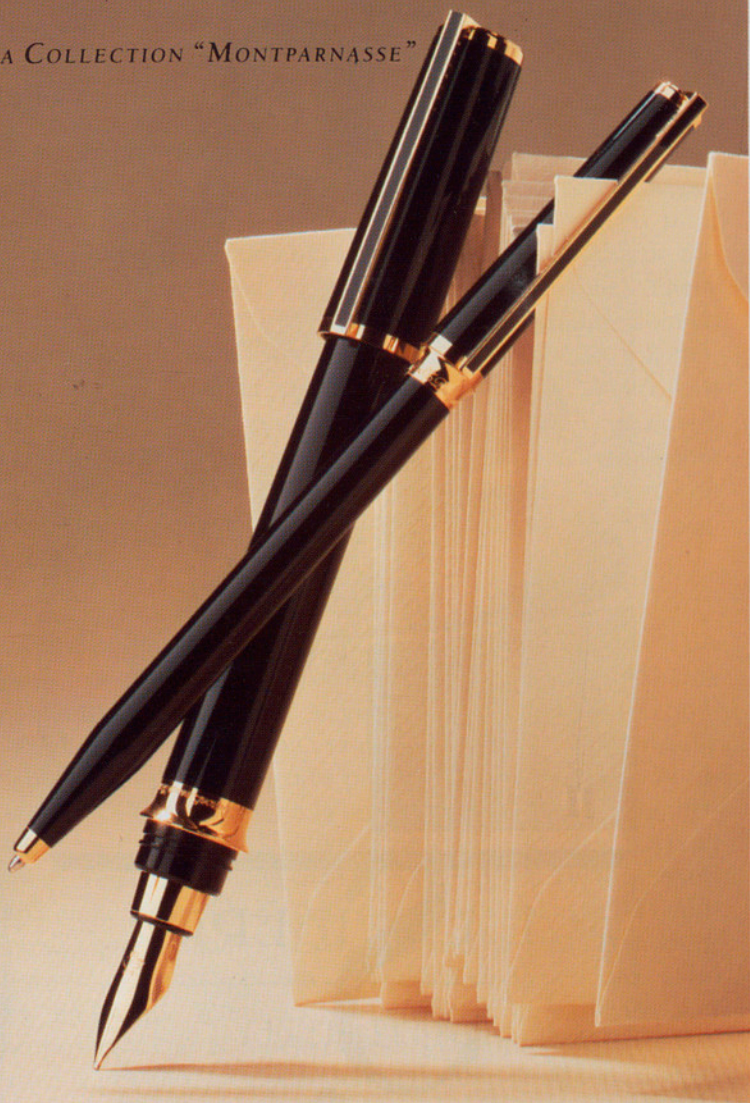
WOLFGANG RAUCH (L'herald del rei)

Nasqué a Colònia i després d'estudiar ciències econòmiques i polítiques, estudià cant a la seva ciutat amb Josef Metternich i després a Itàlia. El primer contracte, l'aconseguí el 1984 a Düsseldorf i, després de l'èxit aconseguit a Munic amb el Papageno de *Die Zauberflöte* que li dirigí Wolfgang Sawallisch, fou contractat com a membre estable

de la Bayerische Staatsoper. També ha intervingut en representacions, transmissions de ràdio i concerts per tot Europa: La Scala de Milà, Òpera de Viena, Òpera de Berlín, Òpera d'Hamburg, Colònia, Bonn, Roma i Bordeus. En aquest Gran Teatre del Liceu ha interpretat els papers d'Arlequí (*Ariadne auf Naxos*) i Papageno (*Die Zauberflöte*).

LA COLLECTION "MONTPARNASSE"

ABSOLUMENT

S.T. Dupont
PARIS

AUTENTICA LACA DE CHINA

LA SIBÈRIA

PELLETERIA

Rbla. de Catalunya, 15
Tel. 317 05 83
Barcelona

Ganduxer, 44
Tel. 200 63 60
Barcelona

Lohengrin

ACTO I

El rey alemán Heinrich ha venido a Brabante a recoger los tributos. Desde la muerte del duque, el país se ha visto sacudido por las luchas por el poder. El conde Friedrich von Telramund, tutor de Elsa y Gottfried, los dos hijos del duque, acusa a Elsa de fratricida. Ésta no reacciona, perdida en sueños y visiones. El rey apela a la justicia divina en un duelo, pero nadie quiere combatir contra Telramund. Después de unos instantes de zozobra, aparece, en una pequeña barca tirada por un cisne, el caballero que Elsa había visto en sueños, el cual está dispuesto al duelo, sólo con la condición de que Elsa no le pregunte nunca su nombre ni de dónde ha venido. Elsa lo promete y accede a casarse con él. En el duelo, Telramund es vencido, pero el caballero le perdona la vida.

ACTO II

Telramund acusa a Ortrud, su esposa, de haberle robado con sus intrigas el honor y la alegría de vivir. Ortrud cree que el héroe posee ciertos poderes mágicos, cuyo secreto será preciso conocer. Telramund sucumbe una vez más a la influencia de Ortrud y ésta apela a los dioses paganos para que la sostengan en su lucha contra los cristianos y en la reconquista del poder. Seguidamente, Ortrud intenta hacer nacer en Elsa sospechas hacia el caballero. Elsa acoge piadosamente a Ortrud y la invita a acompañarla en la ceremonia de su boda. Cuando amanece, el heraldo anuncia que Telramund ha sido condenado al exilio. El salvador de Elsa será el nuevo soberano. Sólo están en desacuerdo cuatro nobles, en los que Telramund cree encontrar unos aliados para sus propósitos. Llega el cortejo nupcial, pero Ortrud impide a Elsa entrar en la catedral, preguntándole el nombre de su esposo. Elsa le responde con una firme declaración de amor. Llegan el rey y el nuevo soberano, quien rechaza cualquier acusación. Cuando el cortejo prosigue su camino, Telramund se descubre y acusa al extranjero de haber engañado a los jueces y exige que todos fuercen al caballero a desvelar su nombre. Pero él se niega a dar una respuesta: sólo Elsa le podría hacer la pregunta. Ella, a pesar del acoso de Ortrud y Telramund, confirma su amor puro y sereno.

ACTO III

Después de la ceremonia de la boda, los esposos han quedado solos en la cámara nupcial. Elsa, desea llamar a su esposo por su nombre, aunque sólo sea en la intimidad. Para disipar ciertas sospechas de Elsa, él desvela que ha venido «del esplendor y de las delicias», pero que lo ha dejado todo voluntariamente para obtener el amor de Elsa. Ella comienza a temer que Ortrud tenía razón en sus acusaciones y queda impresionada por la visión del cisne que vuelve para arrebatarle el esposo. Tendrá que saber su nombre a cualquier precio y hace la pregunta fatal. En este momento, Telramund, protegido por los cuatro nobles, entra para romper el hechizo, como le había aconsejado Ortrud, pero es abatido por el caballero, quien dará las oportunas explicaciones ante el rey.

El rey Heinrich se dispone a partir de Brabante y el caballero extranjero declara que ya no puede ponerse al frente de la tropa. Ante todos, acusa a Elsa de traición. Como que ha sido forzado a revelar su secreto, tiene que partir: es el precio por su respuesta. Entonces anuncia que es Lohengrin, caballero del Santo Grial, hijo de Parsifal. Muy afligido, se despide de Elsa, helada por el dolor. Él le deja como recuerdo su espada, su cuerno y su anillo. Es el triunfo de Ortrud, que casi parece ha conseguido desembarazarse de su enemigo. En este instante aparece Gottfried, a quien Lohengrin, cuando ya se aleja, declara soberano de Brabante. Ortrud no ha podido cumplir su proyecto. Pero Elsa tampoco puede con la llegada de su hermano, porque la desesperación le ha destrozado el corazón.

Prima voce.

CRONOMETRO ROLEX DAY-DATE EN ORO DE 18 QUILATES. ESFERA Y BISEL ENGARZADOS DE BRILLANTES.

Oro Rolex. El metal más precioso y el reloj más preciso. Al unísono, en una joya que va más allá del tiempo. Una forma única de brillar. El latido más exclusivo. Música para quienes entienden el idioma de los símbolos.

ROLEX
of Geneva

J. ROCA Joyero. Paseo de Gracia, 18. BARCELONA
Boutique Diagonal, 580. BARCELONA

PRESTIGE CRUISES

UNA
EXCLUSIVA

Costa
Cruceros

**GRAN CRUCERO
AL LEJANO
ORIENTE**

Buque: **DAPHNE**

Una nave de lujo

CRUCERO COMPLETO 103 DIAS

del 20/12/92 al 2/4/93

TRAYECTOS PARCIALES

ISRAEL-EGIPTO

YEMEN-INDIA

del 20/12/92 al 5/1/93

THAILANDIA-VIETNAM

HONG KONG-CHINA

JAPON-FILIPINAS

del 27/1/93 al 21/2/93

INDIA-MALDIVAS

SRI LANKA-THAILANDIA

MALASIA - SINGAPUR

del 5/1/93 al 27/1/93

FILIPINAS-INDONESIA

SEYCHELLES-KENIA

del 21/2/93 al 16/3/93

KENIA-YEMEN

EGIPTO-GRECIA

del 16/3/93 al 2/4/93

Informes y Reservas:

YBARRA y Cía. Agentes Generales de Costa Cruceros

Rambla de Cataluña, 63. 08007 BARCELONA. Tel: 487 24 11

...y en todas las AGENCIAS DE VIAJES

Lohengrin

1er ACTE

Le roi allemand Heinrich se rend dans le Brabant afin d'y lever ses impôts. Depuis la mort du Duc, le pays est en proie à des luttes intestines pour la conquête du pouvoir. Le comte Friedrich von Telramund, tuteur d'Elsa et de Gottfried, les enfants du duc, accuse Elsa de fratricide. Mais Elsa ne réagit guère, toute à ses rêveries. Le roi invoque la justice divine et propose un duel contre Telramund que nul, néanmoins, n'ose relever. Après quelques instants de désarroi, apparaît, sur une petite barque tirée par un cygne, le chevalier qu'Elsa avait aperçu dans ses rêves et qui est prêt à se battre en duel, à condition qu'Elsa ne lui demande jamais son nom ni son origine. Elsa promet et consent à l'épouser. Le duel a lieu et Telramund est battu mais le chevalier lui fait grâce de la vie.

2ème ACTE

Telramund accuse sa femme, Ortrud, de lui avoir ôté, par ses intrigues, l'honneur et la joie de vivre. Ortrud soupçonne l'héros de posséder des pouvoirs magiques dont elle aimerait découvrir le secret. Telramund succombe, une fois encore, à l'influence d'Ortrud qui évoque les dieux païens pour qu'ils la soutiennent dans sa lutte contre les chrétiens et sa reconquête du pouvoir. A propos du chevalier, Ortrud s'efforce ensuite de semer le doute dans l'esprit d'Elsa. Elsa cependant accueille docilement Ortrud et l'invite à ses noces. Un héraut fait alors son entrée et annonce que Telramund a été condamné à l'exil. Le sauveur d'Elsa sera le nouveau souverain, malgré l'opposition de quatre gentilhommes chez qui Telramund pense avoir trouvé les alliés qui l'aideront à arriver à ses fins. Lorsque le cortège nuptial arrive devant la cathédrale, Ortrud s'interpose, exige qu'Elsa dévoile le nom de son futur époux et l'empêche d'en franchir le seuil. Elsa lui répond par une déclaration d'amour enflammée envers le chevalier. Font alors leur entrée le roi et le nouveau souverain qui nie toute culpabilité. Tandis que le cortège poursuit son chemin, Telramund accuse violemment l'étranger d'avoir berné les juges et exige que le chevalier fasse connaître son nom. Celui-ci refuse: seule Elsa

aura le droit de lui poser la question. La jeune femme cependant, harcelée par Ortrud et Telramund, proclame une fois de plus son amour pur et confiant.

3 è m e A C T E

Après leurs noces, les jeunes mariés se retrouvent seuls dans la chambre nuptiale. Elsa voudrait, au moins dans l'intimité, pouvoir appeler ce nouvel époux par son nom. Le chevalier cède à ses désirs et lui dévoile enfin qu'il a quitté le royaume «de la splendeur et des délices» pour obtenir son amour. Elsa commence à craindre que les accusations d'Ortrud ne soient fondées; elle s'extasie néanmoins devant la vision du cygne qui revient chercher le chevalier. Mais elle désire ardemment, et quoiqu'il lui en coûte, connaître son nom et elle pose enfin la question fatidique. Apparaît alors Telramund, entouré de ses quatre gentilhommes, pour rompre le charme, comme le lui a conseillé Ortrud, mais le chevalier le tue puis décide de se rendre auprès du roi et d'avouer son crime.

Le roi Heinrich va quitter le Brabant lorsqu'arrive le chevalier étranger pour annoncer qu'il ne pourra plus désormais commander ses troupes. Devant toute la cour, il accuse Elsa de trahison. Elle l'a forcé à révéler son secret, il doit partir. Il annonce alors qu'il n'est autre que Lohengrin, chevalier du Saint-Graal et fils de Parsifal. Désespéré, il fait ses adieux à Elsa, folle de douleur. Afin qu'elle ne l'oublie jamais, il lui remet son épée, sa corne et sa bague. Ortrud, enfin délivrée de son ennemi, triomphe. C'est alors qu'apparaît Gottfried et Lohengrin, avant de s'éloigner, le nomme souverain du Brabant. Les intrigues d'Ortrud ont échoué. Elsa, cependant, le coeur brisé, ne parvient même plus à se réjouir du retour de son frère.

Li oferim les millors òperes i els millors intèrprets

COL·LECCIÓ ÒPERA

"la Caixa" li ofereix la Col·lecció Òpera. 50 discos compactes amb les versions íntegres de 22 Òperes i 1 Rèquiem, triades entre les obres més famoses de tots els temps.

En aquesta col·lecció vostè podrà gaudir d'un repertori exclusiu, seleccionat entre els importants segells discogràfics EMI i RCA-Victor. Hi trobarà alguns dels noms més destacats d'aquest gènere, com ara Montserrat Caballé, Maria Callas, Josep Carreras, Plácido Domingo, Alfredo Kraus

i Luciano Pavarotti, entre d'altres. I dirigides per grans directors, com Herbert von Karajan, Carlo Maria Giulini o Riccardo Muti.

Tot, amb la màxima qualitat de la reproducció digital i disponible en un pràctic maletí. A més, podrà gaudir dels llibrets de cada òpera. En versió original, i en català o castellà.

Amb una imposició a termini, vostè rebrà la Col·lecció Òpera de "la Caixa". Passi per qualsevol de les nostres oficines i emporti-se'n la millor col·lecció d'Òpera, en 50 discos compactes.

"la Caixa"
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONES
DE BARCELONA

FOR WOMEN!

JOOP!
PARFUMS

De venta exclusiva en

L o h e n g r i n

ACT I

King Henry of Germany has come to Brabant to collect taxes. Since the death of the Duke the country has been torn by struggles for power. Count Friedrich von Telramund, who is the tutor of Elsa and Gottfried, the Duke's children, accuses Elsa of having killed her brother. She does not respond, being absorbed in her dreams and visions. The King appeals to divine justice in a duel but no one wants to fight Telramund. After some moments of anxiety, a small boat drawn by a swan appears and in it there is the knight that Elsa had seen in her dreams. He agrees to the duel but only on the condition that Elsa never asks him his name nor where he comes from. Elsa promises and agrees to marry him. In the duel Telramund is defeated but the knight spares his life.

ACT II

Telramund accuses Ortrud, his wife, of having robbed him of his honour and his happiness with her intrigues. Ortrud believes that the hero possesses certain magic powers whose secret she must know. Telramund succumbs once more to his wife's influence and she appeals to the pagan gods to support her in her struggle against the Christians and to regain power. Following this, Ortrud tries to arouse Elsa's suspicions about the knight. Elsa receives Ortrud piously and invites her to accompany her at her wedding ceremony. As dawn breaks, the herald announces that Telramund has been sentenced to exile. Elsa's saviour will be the new sovereign. Only four nobles disagree and Telramund thinks he has found allies for his plans. The bridal party arrives but Ortrud prevents Elsa from entering the cathedral and asks her husband's name. Elsa replies with a firm declaration of love. The King and the new sovereign arrive and he rejects any accusation. When the party continues on its way, Telramund presents himself and accuses the foreigner of having deceived the judges. He demands that they all force the knight to reveal his name. But he refuses to answer. Only Elsa could ask him. She confirms her pure and untroubled love despite Ortrud and Telramund's harassment.

ACT III

After the wedding ceremony, the newly wed are alone in the bridal chamber. Elsa wishes to call her husband by his name although only in privacy. To clear up certain suspicions that Elsa has, he reveals that he has come from splendour and a life of pleasure but that he has voluntarily left it all to gain Elsa's love. Elsa begins to fear that Ortrud was right in her accusations and is affected by the vision of the swan that returns to take her husband away. She must know his name at any price and she asks the fatal question. At this moment, Telramund, protected by the four nobles, enters to break the spell, as Ortrud had advised him, but he is killed by the knight, who will explain everything in the King's presence.

King Henry is preparing to leave Brabant and the foreign knight declares that he can no longer lead the troops. He accuses Elsa of treason. Since he has been forced to reveal his secret, he must leave. That is the price of his answer. Then he announces that he is Lohengrin, a knight of the Holy Grail, son of Parsifal. In great distress, he farewells Elsa, who is grief-stricken. He leaves her his sword, his horn and his ring as a keepsake. It is Ortrud's moment of triumph. It almost seems that she has managed to get rid of her enemy. At this moment Gottfried appears. Lohengrin, as he is drawn away, declares him sovereign of Brabant. Ortrud has not been able to achieve her aim. But neither can Elsa rejoice in the return of her brother because despair has destroyed her heart.

THE NEW GROVE[®] DICTIONARY OF OPERA

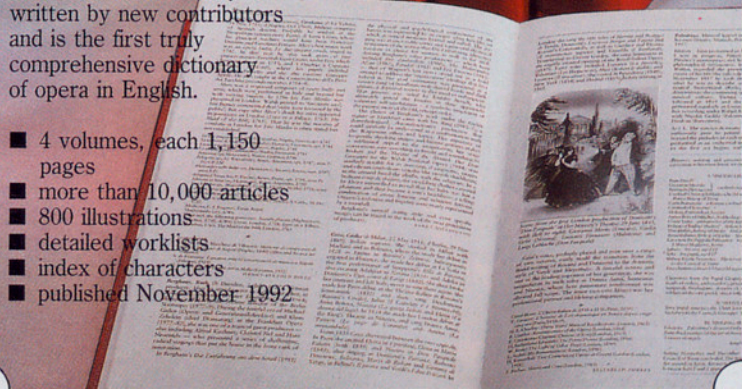
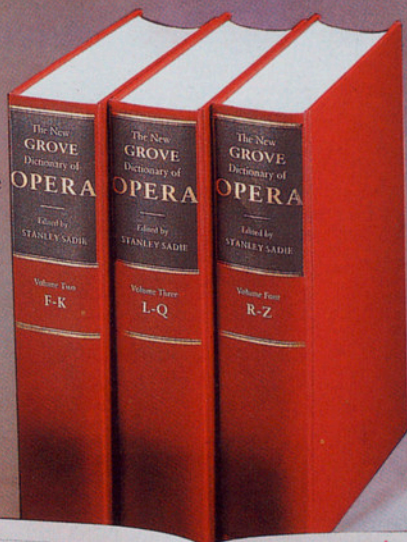
Edited by Stanley Sadie

The latest addition to the range of Grove dictionaries, THE NEW GROVE DICTIONARY OF OPERA is designed to suit the needs of all readers from the academic to the armchair opera lover.

Providing easy access to the huge body of knowledge about opera, these four volumes represent the latest thinking in operatic scholarship. Subjects covered include operas, composers, librettists, performers, directors, stagecraft, opera houses, cities and countries.

Drawing on the high standards of the Grove tradition, this Dictionary contains articles freshly written by new contributors and is the first truly comprehensive dictionary of opera in English.

- 4 volumes, each 1,150 pages
- more than 10,000 articles
- 800 illustrations
- detailed worklists
- index of characters
- published November 1992

Per a informació o compra truqui al

900 300 436

S.A.EBRISA.

Distribuidor GROVE's Dictionaries of Music.

Gran Via de Carles III, 58-60 A, 08028 Barcelona.

Christian Dior

Black Moon Bagheera®:
el primer reloj
de perfil curvilíneo
de Christian Dior.

Swiss made. Registered design. Registered trademark.

Para información y relación de concesionarios: Tel.: (91) 358 10 20

Discografia

La present discografia només inclou una selecció de les versions íntegres. Els personatges són esmentats en l'ordre següent: Elsa, Ortrud, Lohengrin, Telramund, Heinrich i L'herald. A continuació l'orquestra, el cor i el director.

Helen Traubel, Astrid Varnay, Lauritz Melchior, Herbert Janssen, Dezso Ernster. Metropolitan de Nova York. Dir.: Fritz Stiedry. 1945. DANACORD.

Marianne Schech, Margarete Klose, George Vincent, Andreas Böhm, Kurt Böhme. Òpera de l'Estat de Munic. Dir.: Rudolf Kempe. 1952. URANIA.

Maud Cunitz, Margarete Klose, Rudolf Schock, Josef Metternich, Gottlob Frick, Horst Günther. Simfònica de la Ràdio d'Hamburg i cor. Dir.: Wilhem Schüchter. 1953. EMI.

Eleanor Steber, Astrid Varnay, Wolfgang Windgassen, Hermann Uhde, Josef Greindl, Hans Braun. Festival de Bayreuth. Dir.: Josef Keilberth. 1953. DECCA.

Birgit Nilsson, Astrid Varnay, Wolfgang Windgassen, Hermann Uhde, Theo Adam, Dietrich Fischer-Dieskau. Festival de Bayreuth. Dir.: Eugen Jochum. 1954. MELODRAM.

Leonie Rysanek, Astrid Varnay, Sandor Konya, Ernest Blanc, Franz Crass, Eberhard Wächter. Festival de Bayreuth. Dir.: André Cluytens. 1958. MYTO.

Annelies Kupper, Helena Braun, Lorenz Fehenberger, Ferdinand Frantz, Otto von Rohr, Hans Braun. Ràdio de Munic. Dir.: Eugen Jochum. 1959. DEUTSCHE GRAMMOPHON.

Elisabeth Grümmer, Rita Gorr, Sandor Konya, Ernest Blanc, Franz Crass, Eberhard Wächter. Festival de Bayreuth. Dir.: Lovro von Maticic. 1959. MELODRAM.

Aase Nordmo Løvberg, Astrid Varnay, Wolfgang Windgassen, Gustav Neidlinger, Theo Adam, Eberhard Wächter. Festival de Bayreuth. Dir.: Lorin Maazel. 1960. MELODRAM.

Anja Silja, Astrid Varnay, Jess Thomas, Ramón Vinay, Franz Crass. Festival de Bayreuth. Dir.: Wolfgang Sawallisch. 1962. PHILIPS.

Elisabeth Grümmer, Christa Ludwig, Jess Thomas, Dietrich Fischer-Dieskau, Gottlob Frick, Otto Wiener. Filharmònica de Viena, Òpera de Viena. Dir.: Rudolf Kempe. 1963. EMI.

Lucine Amara, Rita Gorr, Sandor Konya, William Dooley, Jerome Hines, Calvin Marsh. Simfònica de Boston, Pro Música de Boston. Dir.: Erich Leinsdorf. 1966. RCA.

Gundula Janowitz, Gwyneth Jones, James King, Thomas Stewart, Karl Ridderbusch, Gerd Nienstedt. Ràdio de Munic. Dir.: Rafael Kubelik. 1971. DEUTSCHE GRAMMOPHON.

Anna Tomowa-Sintow, Dunja Vejzovic, René Kollo, Siegmund Nimsgern, Karl Ridderbusch, Robert Kerns. Filharmònica de Berlín, Òpera de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan. 1979. EMI.

Karan Armstrong, Elizabeth Connell, Peter Hofmann, Leif Roar, Siegfried Vogel, Bernd Weigl. Festival de Bayreuth. Dir.: Wolde-
mar Nelsson. 1881. CBS.

Jessye Norman, Eva Randova, Plácido Domingo, Siegmund Nimsgern, Hans Sotin, Dietrich Fischer-Dieskau. Filharmònica de Viena, Òpera de Viena. Dir.: Georg Solti. 1986. DECCA.

V í d e o

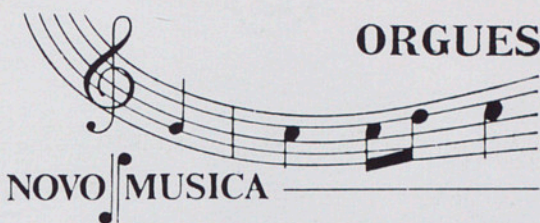
Karan Armstrong, Elizabeth Connell, Peter Hofmann, Leif Roar, Siegfried Vogel, Bernd Weigl. Festival de Bayreuth. Dir.: Wolde-
mar Nelsson. Dir. escena: Götz Friedrich. 1982. UNITEL.

Eva Marton, Leonie Rysanek, Peter Hofmann, Leif Roar, Aage Haugland. Metropolitan de Nova York. Dir.: James Levine. Dir. escena: August Everding. 1986. BEL CANTO.

Cheryl Studer, Dunja Vejzovic, Plácido Domingo, Hartmut Welker, Robert Lloyd, Georg Tichy. Òpera de Viena. Dir.: Claudio Abbado. Dir. escena: Wolfgang Weber. 1990. VISUAL.

Biografies, cronologia i discografia: **Pau Nadal**

E. FUSTE **PIANOS**
ORGUES

DISTRIBUÏDOR OFICIAL DE PIANOS

SCHIMMEL **PLEYEL**

KAWAI **GAVEAU**

ASTOR

SCHIEDMAYER
Faszinierende Klangfarbe

C. BECHSTEIN **Fraro**

GRAN EXPOSICIÓ DE PIANOS DE CUA
ORGUES, TECLATS, SO PROFESSIONAL
INSTRUMENTS DE VENT I CORDA

ENSENYANÇA MUSICAL
a tots nivells
GARANTIA i SERVEI
per tècnics especialitzats
ASSESSORAMENT
per músics professionals

Esperem la seva visita a
c/. MALLORCA, 346 - Tel. 207 45 18 - Barcelona
(Entre c/. Nàpols i Roger de Flor)
c/. MARINA, 310 - Tel. 455 92 58 - Barcelona
(Damunt Sagrada Família)

Notes importants

En atenció als artistes i al públic en general, es prega la màxima puntualitat: no es permetrà l'entrada a la sala un cop començada la representació, ni verificar enregistraments, fotografies o filmar escenes de cap mena.

El Consorci del Gran Teatre del Liceu, si les circumstàncies ho reclamen, podrà alterar les dates, els programes o els intèrprets anunciats en aquest programa.

En compliment d'allò que disposa l'Article 92 del Reglament d'Espectacles, és prohibit de fumar als passadissos; hom ha d'utilitzar el saló del 1r pis i el vestíbul de l'entrada.

Accés pel carrer Sant Pau, núm. 1, bis, d'ús exclusiu per a minusvàlids. Tel. 318 91 22.

Portada:

Maurici Vilomara (1848-1930). Esbós escenogràfic per a l'acte segon de *Carmen*, de Bizet: La Taberna de Lilas Pastia.

Gran Teatre del Liceu, atribuït a la producció del 1888, any de l'Exposició Universal de Barcelona. Arxiu del Centre d'Investigació, Documentació i Difusió de l'Institut del Teatre.

Programes. Edició i publicitat: Art-Co/2000

Disseny: Hernando Asociados

FUNDACIÓ
GRAN TEATRE DEL
L I C E U

La Fundació privada Gran Teatre del Liceu s'ha creat amb una finalitat bàsica, que és la d'estimular les empreses del sector privat perquè contribueixin a la promoció i difusió de la Cultura, tal com és norma als països més desenvolupats.

En aquest sentit, les empreses que formen el primer Patronat i les que s'han anat adherint a la nova Fundació, ja sigui com a Protectores, Col·laboradores o Cooperadores, entenem que la societat catalana d'avui no pot desentendre's de la sort d'una institució tan arrelada a la vida cultural de Barcelona i tan representativa de la vida musical de Catalunya com és el Gran Teatre del Liceu.

Cal conservar i enfortir aquest llegat cultural, creat fa més de 150 anys sense cap altre impuls que no fos el que procedia d'una imparable il·lusió col·lectiva. Deixar ara el futur del Liceu a l'exclusiva responsabilitat de les institucions públiques equivaldria a una mena de deserció.

Per això us demanem que, en la mesura de les vostres possibilitats, us incorporeu a la tasca que ens hem imposat i que, tot associant el vostre nom al prestigi del nostre Gran Teatre, ajudeu a la realització dels seus projectes.

FUNDACIÓ
GRAN TEATRE DEL
L I C E U

Presidenta d'Honor
S.M. LA REINA SOFIA

Patrons
CATALANA DE GAS
CAIXA DE CATALUNYA
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA
AIGÜES DE BARCELONA
BANCO DE EUROPA
BANC DE SABADELL
GRUPO TORRAS
CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Protectors
ANGLO NAVAL INDUSTRIAL
BASSAT, OGILVY & MATHER
IBM
SEAT

Col·laboradors
NESTLÉ
ROCA RADIADORES

Cooperadors
BUFET BERGÓS
COOPERS & LYBRAND
EDITORIAL VICENS VIVES
ENIMONT IBERICA
MCS Marketing Comunicaciones y Servicios
RICARDO MOLINA, S.A.

Informació
Fundació Gran Teatre del Liceu
c/. Sant Pau, 1 bis
08001 Barcelona
Telèfon 318 91 22

Pròximes funcions

Concert

Paata Burchuladze

Obres de Giuseppe Verdi, Modest Mussorgski i Arrigo Boito

Director d'orquestra: **Enrique Ricci**

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Dissabte, 19 de desembre, 21 h., funció núm. 41, torn A

Recital líric

**Stephen Bronk, Roy Stevens, Meredith Mizell,
Begoña Alberdi, Mercè Obiol**

Osiás Wilenski, piano

Obres d'Antonín Dvořák, Gioachino Rossini, Frederick Smetana,
Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Carl Maria von Weber

Dimarts, 29 de desembre, 20 h., funció núm. 45, fora d'abonament

Recital Luciana Serra

Obres de Wolfgang A. Mozart, Franz Schubert, Gioachino Rossini, Vincenzo
Bellini, Gaetano Donizetti i Giuseppe Verdi

Robert Kettelson, piano

Dilluns, 4 de gener de 1993, 21 h., funció núm. 48, torn B

La gazza ladra

Gioacchino Rossini

Director musical	Paolo Olmi
Director d'escena	Michael Hampe
Escenografia	Carlo Diappi
Vestuari	Mauro Pagano
Producció	Rossini Opera Festival, Pesaro (1989)

**Enric Serra, Rosa Mª Ysàs, William Matteuzzi, Leontina Vaduva,
Giovanni Furlanetto, Alberto Rinaldi, Vesselina Kasarova, Piero de
Palma, Josep Ruiz, Manuel Garrido, Marcello Lippi, Vicenç Esteve**

Amb el patrocini exclusiu de **IBERIA Líneas Aéreas de España**

(Amb sobretítulat)

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Funció de Gala

Dilluns, 25 de gener de 1993, 20 h., funció núm. 50, torn E

Dijous, 28 de gener de 1993, 20 h., funció núm. 51, torn B

Diumenge, 31 de gener de 1993, 17 h., funció núm. 53, torn T

Dimecres, 3 de febrer de 1993, 20 h., funció núm. 54, torn D

Dissabte, 6 de febrer de 1993, 20 h., funció núm. 57, torn C

Dimarts, 9 de febrer de 1993, 20 h., funció núm. 59, torn A

MASRIERA, DES DE 1840

ART I HISTÒRIA
EN UN NOM.
LLUM I
TRANSPARÈNCIA
EN UNA JOIA.

QUAN L'ORIGINALITAT
CREATIVA PROVOCA
TANTES IMITACIONS,
NOMÉS MASRIERA
ÉS MASRIERA.
LA JOIA SEMPRE.

MASRIERA

PASSEIG DE GRÀCIA, 26
TEL. 318 38 42 FAX 302 49 30
08007 BARCELONA

Totes les joies Masriera estan numerades i firmades. Van acompanyades d'un certificat d'origen i autenticitat.
De venda només en establiments autoritzats.

BARCELONA • Bagués - Masriera i Carreras MADRID • Grassy SANTANDER • Presmanes

42459-78